

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania A. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 czerwca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 sierpnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania A. C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W. – oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z dnia 17 czerwca 2015 r., sygn. akt VI U (...), oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z 10 września 2014 r., odmawiającej ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżącego zaskarżony wyrok został wydany w warunkach nieważności postępowania, tj. z naruszeniem art. 321 § 1 k.p.c. w związku z art.

379 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 476 § 2 pkt 2 k.p.c., art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., art. 2 § 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez rozpoznanie przez Sady sprawy pomimo jej oczywistej bezprzedmiotowości, A. C. nie złożył wniosku o ustalenie renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a jedynie wnosił o skierowanie go na badania do orzecznika ZUS.

Wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie powołanych wyżej przepisów, a także wobec naruszenia art. 365 § 1 k.p.c., art. 235 k.p.c. w związku z art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przez bezpodstawne przyjęcie, że poprzednie rozstrzygnięcia sądów stwierdzające, że powód nie uległ wypadkowi przy pracy w dniu 30 listopada 2001 r. posiadają walor powagi rzeczy osądzonej, w związku z czym nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego na tę okoliczność, podczas gdy sąd miał obowiązek w postępowaniu ustalić tę okoliczność jako mającą podstawowe znaczenie dla ustalenia prawa do renty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że zachodzi nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.) oraz że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1

pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia jego skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy nie stwierdza podnoszonej w skardze nieważności postępowania sądowego określonej w art. 379 pkt 1 k.p.c.

Z ustaleń faktycznych zaskarżonego wyroku wynika, że ubezpieczony 23 grudnia 2013 r. wystąpił z wnioskiem do organu rentowego o skierowanie go na badanie do lekarza orzecznika ZUS w celu ustalenia, czy jego niezdolność do pracy ma swoją przyczynę w urazie doznanym w dniu 30 listopada 2001 r. i jakie skutki zdrowotne wynikają z niego dla ubezpieczonego. W dniu 10 września 2014 r. organ rentowy wydał decyzję (zaskarżoną odwołaniem ubezpieczonego w niniejszym postępowaniu), którą odmówił mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 30 listopada 2001 r. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy wypadkowej odmówiono odwołującemu się prawa do świadczenia, gdyż w protokole powypadkowym nie uznano zdarzenia z dnia 31 listopada 2001 r. za wypadek przy pracy. Odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego wniósł ubezpieczony.

Twierdzenie uzasadniania wniosku o zarzucanej nieważności postępowania sądowego (art. 379 pkt 1 k.p.c.) jest oparte na założeniu, że skarżący nie złożył wcale wniosku o ustalenie renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a jedynie wnosił o skierowanie go na badania do orzecznika ZUS. Takie stanowisko nie ma podstawy prawnej. Należy podzielić stanowisko zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny podnoszonego także w postępowaniu apelacyjnym zarzutu nieważności postępowania sądowego. Trafnie Sąd drugiej instancji stwierdził – z powołaniem się na przepisy art. 476 § 2 i § 3 k.p.c. oraz art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sądy co do zasady rozpoznają odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a przedmiot tego postępowania zakreślony jest przedmiotem decyzji. Odstępstwo od tej zasady występuje tylko w przypadkach bezczynności organu rentowego – w sytuacjach, gdy organ rentowy nie wydaje decyzji we właściwym terminie. Przepisy prawa nie przewidują możliwości wnioskowania o przeprowadzenie samego badania lekarskiego bez zaznaczenia celu takiego

badania. Wnioskodawca jest zobowiązany do wskazania celu badania. Rozpoznanie wniosku o skierowanie na badania przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wymagało ustalenia przez organ rentowy, jakiego roszczenia wniosek dotyczy. Badanie lekarskie jest zawsze częścią postępowania dowodowego prowadzonego przez ZUS w sprawach, w których prawo do świadczenia uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy lub stopnia uszczerbku na zdrowiu. Wydanie decyzji poprzedzone jest postępowaniem wyjaśniającym i dowodowym. W sprawach o świadczenia rentowe zawsze wymagany jest wniosek, a częścią postępowania o tego rodzaju świadczenia jest postępowanie dowodowe prowadzone przez lekarza orzecznika i komisję lekarską ZUS. Organ rentowy prawidłowo potraktował wniosek skarżącego o skierowanie go na badania przez lekarza orzecznika ZUS jako wniosek dotyczący ustalenia niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 30 listopada 2001 r., a w konkluzji wydał decyzję w sprawie o przyznanie renty wypadkowej. ZUS wydał decyzję odmowną bez skierowania skarżącego na badania przez lekarza orzecznika, gdyż postępowanie wyjaśniające wykazało, że skarżący nie uległ wypadkowi przy pracy w dniu 30 listopada 2001 r., co zostało już prawomocnie stwierdzone we wcześniejszych postępowaniach.

W skardze kasacyjnej pełnomocnik wnioskodawcy nie wskazał, jakiemu innemu celowi służyć miałyby przeprowadzenie badania przez lekarza orzecznika ZUS.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu

art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyżej przedstawionych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor rozpatrywanej skargi nie przedstawia odpowiedniego wyводу, którym wykazałby oczywistą zasadność jego skargi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadnienie wniosku nie uwzględnia w swoich twierdzeniach podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) zgodnie, z którą ubezpieczony od kilkunastu lat składa różnego rodzaju wnioski, pisma, skargi, odwołania, które generalnie zmierzają do wydania dla niego korzystnego rozstrzygnięcia w przedmiocie uznania zdarzenia z dnia 30 listopada 2001 r. za wypadek przy pracy. Sprawy o świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego były przedmiotem kilku

spraw sądowych, które kończyły się dla odwołującego wynikiem negatywnym. Wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 24 września 2010 r., sygn. akt XIII U (...), oddalono odwołanie A. C. od decyzji ZUS z dnia 7 lutego 2003 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy jakiego miał ulec w dniu 30 listopada 2001 r. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd ten podniósł, że przeprowadzone postępowanie dowodowe w sprawie pozwoliło na ustalenie, że wypadek wskazany przez ubezpieczonego nie miał miejsca, zatem nie przysługuje mu prawo do dochodzonego świadczenia. Apelacja od powyższego wyroku wniesiona przez ubezpieczonego została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 września 2011 r., sygn. akt XIII U (...). Wcześniejsze postępowanie, tj. w połączonej sprawie sądowej o świadczenie rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowanie w związku z wypadkiem przy pracy - sprawa z odwołania od decyzji z dnia 10 października 2002 r. i z dnia 6 lutego 2003 r. także zakończyło się oddaleniem odwołań ubezpieczonego (wyrok Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 21 października 2009 r., VII U (...), wyrok Sądu drugiej instancji z dnia 25 października 2010 r., XIV Ua [...]). W konsekwencji w ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw, aby kierować odwołującego na badanie do lekarza orzecznika w celu oceny czy jego niezdolność do pracy ma przyczynę w urazie doznanym w dniu 30 listopada 2001 r., skoro sprawa wypadku przy pracy została już przesądzona przez ustalenie, że taki wypadek nie miał miejsca. Wynika to z wyżej przytoczonych orzeczeń oraz z wyroku Sądu Rejonowego w Ż. wydanym w sprawie IV P (...) z dnia 28 czerwca 2006 r., którym oddalono powództwo ubezpieczonego o ustalenie wypadku przy pracy.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.